

Spoorwegtijdperken in Zwitserland

vertaling: FEBELRAIL en de NEDERLANDSE MODELSPOOR FEDERATIE

NEM**804****CH**

blad 1 van 2

Documentatie

Norm met nationale geldigheid

uitgave 1991 vertaling 1998

1. Algemeen

In de ontwikkelings van de spoorwegen tekenden zich duidelijk tijdperken af die worden gekarakteriseerd door technische mijlpalen en wisselende maatschappelijke structuren. Deze tijdperken komen tot uiting in zowel het aanzien van spoorlijnen, bijvoorbeeld in de infrastructuur en het seinwezen, als in de uitvoering, kleur en opschriften van het materieel.

2. Onderverdeling

Modelspoorwegen naar Europees voorbeeld kunnen worden verdeeld in vijf tijdperken (zie NEM 800) die doorgaans niet scherp zijn af te bakenen; meestal overlappen de overgangen elkaar en zijn zij slechts op delen verschillend.

Talrijke tussentijdse veranderingen in het uiterlijk van de spoorwegen vereisen een verdere onderverdeling in perioden. Deze zijn echter gezien de verschillende ontwikkelingen slechts geldig per land. Deze norm beschrijft de tijdperk- en periodeindeling in Zwitserland.

3. Aanduiding en gebruik

De tijdperken worden overeenkomstig NEM 800 met Romeinse cijfers aangeduid. De perioden worden door kleine letters aangegeven en worden aan de Romeinse cijfers van de tijdperkindeling toegevoegd (bijvoorbeeld: "tijdperk IVb").

Een tijdperkaanduiding zonder lettertoevoeging verwijst naar de met een * aangeduide periode. Als modellen in een andere periode kunnen worden ingedeeld, moet altijd de lettertoevoeging worden gebruikt.

Fabrikanten van modelspoorartikelen wordt aanbevolen te letten op een juiste tijdperkgebonden uitvoering en in hun catalogi het betreffende tijdperk aan te geven.

aanduiding en tijdsbestek	kenmerken
Tijdperk I tot - 1920	Spoorwegbouw tot een praktisch voltooid net. Beëindiging van de ontwikkeling van de stoomlocomotief. Begin elektrische exploitatie.
periode a, b 1844 – 1882	Eerste afzonderlijke spoorwegen en samenvoeging tot de ruggengraat van het Zwitserse spoorwegnet door regionale particuliere maatschappijen (NOB, VSB, SCB, BSB, SO, JBL, GB), vanaf 1874 bouw van smalspoorwegen.
periode c 1882 – 1902	Opening Gotthardspoorweg, eerste vier-assige sneltreinrijtuigen, doorgaande treinen over de grote regionale particuliere spoorwegen (met locwisseling). Fusie West-Zwitserse spoorwegen tot JS.
periode d* 1902 - 1920	Bedrijfsvoering door SBB per 1-1-1902. In 1903 terugkoop van de JS. Bloei van de stoomtractie. In 1909 naasting GB, in 1913 opening BLS en Engadinspoorweg van de RhB met elektrische exploitatie. Bouw elektrische smalspoorwegen.

aanduiding en tijdsbestek	kenmerken
Tijdperk II 1920 - 1945	Elektrificatie van de meeste spoorwegen. Gebruik van stoom- en elektrische tractie bij de SBB.
periode a 1920 - 1928	Elektrificatie van alle hoofdlijnen van de SBB. Elektrische locomotieven van de SBB bruin.
periode b* 1928 - 1937	Tweede deel van de elektrificatie (belangrijkste aanvoerlijnen en veel smalspoorlijnen). Elektrische locomotieven van de SBB vanaf 1928 groen.
periode c 1937 - 1945	In 1937 komst van lichte sneltreinen. Elektrificatie wegens de oorlog met houten masten. In 1944 eerste krachtige locomotief op draaistellen (BLS Ae 4/4).
Tijdperk III 1945 - 1970	Restant wordt geëlektrificeerd, op grote schaal indienststelling van krachtige draaistelocomotieven en treinstellen. Vervanging van stoomlocomotieven in de rangeerdienst door diesellocomotieven.
periode a 1945 - 1956	Seriebouw van lichtmetalen rijtuigen. Aanvang modernisering SBB na stilstand sinds circa 1933.
periode b* 1956 - 1970	In 1956 invoering twee klassen systeem. Goederenwagens roodbruin in plaats van grijs. In 1958 eerste standaardwagen, in 1964 UIC-opschriften op goederenwagens, in 1964 buitendienststelling van twee- en drie-assige rijtuigen bij de SBB. SBB-rangeerlocomotieven roodbruin in plaats van groen.
Tijdperk IV 1970 - 1990	Exploitatie met standaardmaterieel, UIC-opschriften op personenrijtuigen. Komst bovenleiding type R.
periode a* 1970 - 1980	Vanaf 1970 UIC-opschriften op personenrijtuigen. Kleur van de goederenwagens deels zinkgrijs of aluminium kleurig. Grote vernieuwing rollend materieel bij particuliere spoorwegen (normaal- en smalspoor). 1975 Swiss-Express.
periode b 1980 - 1990	Standaardrijtuigen type IV, aanpassing van de UIC-opschriften op goederenwagens (1980). Vanaf 1984 SBB-locomotieven op draaistellen in het rood.
Tijdperk V vanaf 1990	Nieuw nummerschema voor SBB-locomotieven (eerst alleen nieuwe series). Kleur van regionale treinen van de SBB blauw met heldergrijs. In 1990 indienststelling stadsspoorweg in Zürich met dubbeldeksrijtuigen. Bont gekleurde goederenwagens. Eurocitytreinen. Start aanpassing van het net "Bahn 2000" en "Alpentransit" (Gotthard- und Lötschberg-Basistunnels).